



КРАСНОДОНСЬКИЙ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

АПТЕКАР Михайло Давидович

Декан факультету
Кандидат хімічних
наук, професор



Народився 2 квітня 1937 р. у Луганську в сім'ї робітника Луганського паровозобудівного заводу. Батько Давид Якович у липні 1941 р. був призваний до лав Червоної армії і загинув в серпні того ж року. Сина виховувала мати, Аптекар Фіра Юхимівна.

У 1945 р. вступив до Луганської середньої школи № 20 ім. І. Я. Пархоменка. Закінчивши її у 1955 р., став студентом Харківського державного університету ім. О.М. Горького.

Здобувши у 1960 р. вищу освіту розпочав трудову діяльність учителем хімії в середній школі міста Монастирська Тернопільської області.

У 1964 р. М.Д. Аптекаря було прийнято до Луганського машинобудівного інституту на посаду старшого викладача кафедри загальної хімії.

За роки сумлінної праці пройшов усі етапи педагогічної роботи: старший викладач, доцент, завідувач кафедри. У 1995 р. був переведений на посаду професора до Краснодонського факультету інженерії та менеджменту і цього ж року призначений на посаду декана, яку обіймає досі.

Завдяки зусиллям очолюваного ним колективу факультет був акредитований за IV рівнем, став навчальним, науковим, культурним центром південно-східного регіону.

За плідну діяльність у сфері освіти та патріотичного виховання молоді Аптекаря М. Д. присвоєно звання «Почесний громадянин міста Краснодон», нагороджено нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (1998 р.), почесними грамотами Луганської обласної державної адміністрації (1999 р.), СХУ імені Володимира Даля (2007 р.), Національного олімпійського комітету України (2007 р.) та МОН (2007 р.).

Як науковець Михайло Давидович добре відомий в Україні та за її межами. Він є членом наукової ради «Неорганічна хімія та електрохімія» НАН України та дійсним членом Українського електрохімічного товариства.

До його наукових інтересів входять: координаційні сполуки 3d-металів із N,S,O-лігандами, біологічна активність сполук, сенсори на основі комплексів 3d-металів, корозія металів та захист металів від корозії, «зелена хімія», екологічні проблеми малих міст вугільних регіонів.

У 2005 р. Аптекар М.Д. обраний дійсним членом Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності (МАНЕБ). За заслуги в освіті та наукові дослідження нагороджений медаллю ім. М.В. Ломоносова та орденом Я.А. Каменського МАНЕБ.

До складу факультету входять кафедри: гуманітарних та економічних дисциплін, природничих та фундаментальних дисциплін, інженерних дисциплін та 5 секцій випускних кафедр: «Економічної кібернетики», «Менеджменту організацій», «Менеджменту зовнішньоекономічної діяльності», «Екології та охорони навколишнього середовища», «Обладнання харчової промисловості».

Відкриті філії кафедр на ЗАТ «Краснодонський м'ясокомбінат», ВАТ «Юність», Свердловський автошкіль.

Напрями підготовки: «Економічна кібернетика», «Менеджмент», «Комп'ютерні науки», «Машинобудування», «Екологія та охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», «Автомобільний транспорт». У штаті факультету працюють 11 професорів та 92 кандидати наук.



Як швидко плине час... от і нашому університету виповнюється 90 років! Рівно половину з яких я пропрацював там. Спочатку старшим викладачем, потім доцентом, професором, згодом завідувачем кафедр і нарешті деканом.

Розпочався наш тернистий шлях у липні 1964 року, коли за наказом місцевої влади було створено Краснодонський загальнотехнічний факультет (ЗТФ), головною метою якого було забезпечення висококваліфікованими кадрами підприємств та організацій південно-східного регіону Луганської області та прилеглих районів Ростовської. Деканом факультету призначили А.О. Пелешка, який до цього працював головним інженером однієї з найбільших шахт міста 1-біс ім. С. Тюленіна.

Декану було доручено створити не тільки матеріальну базу факультету, а й колектив викладачів, спроможний проводити навчальний процес. Серед запрошених (Б.Ф. Недодаєв, А.К. Усачова, В.О. Скорченко, В.А. Іванов, В.П. Дворников) був і я, на той час викладач хімії в Краснодонському вечірньому гірничому технікумі.

Ми одразу взялися за плідну співпрацю: створили бібліотеку, лабораторії, кабінети, в спеціально побудованому корпусі факультету (нині споруда тресту «Краснодоншахтобуд»).

Матеріальна база факультету створювалась в основному за рахунок підприємств міста та відповідних кафедр Ворошиловградського машинобудівного інституту. Велику допомогу надавали Краснодонський міськком партії (перший секретар О.С. Руденко), також ректорат вузу на чолі з Б.П. Румянцевим. Вуз також допомагав висококваліфікованими кадрами та методичними посібниками, підручниками.

Бажаючих навчатися було багато, в основному на вечірньому і заочному відділеннях.

У жовтні 1964 року 350 першокурсників і 60 студентів другого та третього курсів розпочали заняття.

Студенти приїжджали з навколишніх міст та селищ Краснодона. На факультеті було створено три кафедри: «Загальнонаукові дисципліни», «Фізико-хімічні дисципліни» та «Інженерні дисципліни». За необхідності до викладання залучались викладачі базового вузу та висококваліфіковані працівники підприємств і організації міста.

Незважаючи на те, що навчання здійснювалося за вечірньою та заочною формами, студентів почали залучати до художньої самодіяльності, проведення вечорів, наукової роботи, адже розуміли, як необхідно студентам, та й молоді взагалі, відповідне культурне середовище.

Більшість студентів факультету становили працівники шахт, тому для них було організовано знайомство з роботою гірників на шахті 1-біс ім. С. Тюленіна, після чого викладачі стали приділяти студентам-шахтарям особливу увагу. Вони зрозуміли, трагічний сенс слова поета-шахтаря Г. Анциферова «Я работаю как вельможа, я работаю только лёжа».

Серед гірників, що вчилися на факультеті, були і Герой Соціалістичної Праці А.Я. Колесников та члени молодіжної ланки його бригади П. Персидський,



Вручення студентських квитків: студент 1980 — студент 2008

О. Меркушев, В. Аристархов, Н. Івакін, делегати з'їздів комсомолу, кавалери орденів «Шахтарської слави», Трудового Червоного Прапора. Серед випускників ЗТФ був і бригадир робітників очисного вибою шахти «Суходільська-Східна» Герой України М.К. Дорошко, який і нині працює.

У 1966 році факультет перейшов у нове приміщення, в якому були дві лекційні аудиторії, по дві лабораторії хімії та фізики, лабораторії загальної електротехніки та ТОЕ, опору матеріалів, кабінети креслення, теоретичної механіки, технології металів, ТММ та інші.

Лабораторна база факультету дозволяла розгорнути науково-дослідну роботу з хімії координаційних сполук, композиційних матеріалів та електротехнічних матеріалів.

Зростала матеріально-технічна база факультету, зростала кількість студентів, а за ними й методичний та науковий рівень викладачів.

На початку сімдесятих років кафедри очолювали доцент, кандидат фізичних наук А.О. Лузан, доцент, кандидат технічних наук В.Г. Корольова та доцент, кандидат хімічних наук М.Д. Аптекар.

На 3-х кафедрах працювало 20 співробітників, які здійснювали наукові дослідження фундаментального та прикладного характеру за напрямками: «Хімія координаційних з'єднань 3d-металів з азотетинами та їх аналогами», «Захист металоконструкцій від корозії», «Дослідження можливостей свердильних інструментів при бурінні вугілля», «Соціологічні дослідження», «Математичне моделювання систем для вимірювання температури». Роботи проводились в рамках загальносоюзних та українських наукових програм спільно з інститутами фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського та неорганічної і загальної хімії ім. В.І. Вернадського, АН України, Московським, Київським та Ростовським університетами, Новочеркаським політехнічним та Дніпропетровським гірничими інститутами. Налагоджені тісні зв'язки з кафедрами базового вузу: хімії (професор Є.П. Траїліна), обробки матеріалів тиском (професор В.М. Лещинський), ТММ, математики та кафедрами хімії Луганського сільськогосподарського і Луганського педагогічного інститутів.

Всі ці заходи дали можливість протягом 1973-1985 років співробітникам факультету опублікувати більше ніж 100 наукових робіт, одержати 18 авторських свідоцтв, зробити понад 40 доповідей на різних загальносоюзних та республіканських конференціях. Обсяг господарських досліджень щорічно становив 80-100 тисяч карбованців.

Особливу подяку хочеться висловити професору Є.П. Траїліній, яка допомогла мені стати ученим (аспірантура, а потім 2 стажування в Інституті фізичної хімії АН СРСР та Московському держуніверситеті), познайомила з видатними хіміками Союзу та України. Слід зазначити, що всі аспекти навчальної, методичної та наукової роботи Краснодонського ЗТФ завжди були в центрі уваги, за це подяка ректорату (ректор — О.М. Коняєв, перший проректор —

П.В. Сергєєв, проректор з наукової роботи В.О. Звонів), навчального відділу (А.М. Тарашанський і Ю.А. Тіщенко).

Співробітники факультету багато уваги приділяли підвищенню освітнього рівня населення. За період 1973-1985 рр. вони прочитали понад 1000 лекцій з наукової тематики, вони разом із студентами брали активну участь у культурному житті міста, організації культурних та спортивних заходів.

За час існування факультету 3000 студентів перевели на другий етап навчання, більшість із них закінчили вузи, багато хто став керівниками підприємств, організацій, закладів міста, області, республіки. Дехто працює і нині: це голова правління ВАТ Завод «Автоагрегат», кандидат технічних наук Л.В. Руденко, голова правління ЗАТ «Краснодонський м'ясокомбінат» Б.Г. Хоменко, директор СП «Управління з енергозабезпечення» ВАТ «Краснодонвугілля» Н.О. Грінь, Герой України М.К. Дорошко, голова Федерації профспілок Луганської області М.Д. Гайдуков.



Захист диплому

Через обставини, що склалися в середині 80-х років, факультет було закрито. Частина обладнання і фондів бібліотеки передали до базового вузу, а решту — навчальним закладам міста. Колектив Краснодонського ЗТФ було розформовано.

Разом із доцентами Г.А. Луцаєвим та В.Г. Корольовою я перейшов на роботу до базового вузу. Працював доцентом кафедри неорганічної та загальної хімії з 1985 р. по 1995 рік.

Зв'язки, які були налагоджені з кафедрами базового вузу, особливо з проф. С.К. Рамазановим, проф. В.М. Лещинським, доц. Ю.М. Болотинським, доц. Ю.Г. Войловим, доц. В.І. Моголою, доц. М.М. Крамаром, проф. Г.Ю. Фрегером, допомогли мені швидко увійти до колективу вузу, налагодити наукову роботу. Так, за цей період разом з кафедрою ОМТ було виконано ряд робіт з тематики «Захист від корозії шахтних конструкцій», «Захист від повітряної корозії газопроводів за допомогою протекторів, виготовлених з порошоків металів». Остання робота була виконана на замовлення тресту «Нижньовартівськнафтогаз». Робота була впроваджена на цьому підприємстві в 1991 році. Цікаво те, що коли ми і

В.М. Лещинським були в м. Нижньовартовську, то побачили, яких висококваліфікованих спеціалістів готує наш вуз. Більш як шістьдесят відсотків провідних працівників тресту «Нижньовартовськнафтогаз» на той час були випускниками Луганського машинобудівного інституту. Це було дуже приємно.

З науково-дослідним інститутом «Іскра», який очолював Ю.Г. Войлов, та відділом координаційних з'єднань ІФХ АН України (член-кореспондент АН УРСР, професор Л.І. Бударін, професор Е.Е. Сівалов) ми виконали науково-дослідну роботу «Дослідження електропровідності комплексів 3d-металів з азотинами та створення сенсорів на NH₃, H₂S, SO₂ на їх основі».

Таким чином, десять років, які я провів на кафедрі хімії базового вузу, конференції, наукові з'їзди, відрядження дали мені можливість придбати нових друзів, колег, чітко визначити свої наукові інтереси.

Закриття в 1985 році Краснодонського ЗТФ негативно позначилося на соціальній ситуації в місті. Помітно знизився освітній, культурний, професійний рівень регіону, а закриття шахт на початку 90-х років призвело до відтоку молоді як із міста Краснодона, так і з навколишніх селищ.

Зросла соціальна напруженість.

Добре орієнтуючись у ситуації, міська рада Краснодона на чолі з головою В.І. Кулдиркаєвим звернулася до президента Східноукраїнського державного університету професора О.М. Коняєва з проханням про відкриття відділення університету в м. Краснодон. Так, у 1993 році з'явився Краснодонський факультет інженерії та менеджменту (КраФІМ). Деканом якого призначили мене.

Після створення відповідної матеріальної бази та проходження процедури ліцензування в 1995 році факультет здійснив набір зі спеціальностей «Інформаційні системи в менеджменті», «Менеджмент у виробничій сфері», «Автомобілі та автомобільне господарство». Навчання почали лише на денному відділенні. З 1996 року було відкрито і заочне навчання. Велику допомогу в ліцензуванні та відкритті факультету надав ректорат університету, особливо



Головний корпус КраФІМ



У бібліотеці факультету

професор В.А. Рач та доцент А.О. Андрюшук. Штат факультету складався із доцентів, старших викладачів і асистентів, що мешкали в м. Краснодон.

Концепція «викладач до студента» дозволила залучати до роботи на факультеті на правах сумісництва професорів та доцентів базового вузу, провідних спеціалістів міста. Це відразу підвищило імідж КраФІМ у регіоні.

Велика подяка професорам Б.Г. Нагорному, Г.В. Козаченко, Г.Ю. Фрегеру, С.К. Рамазанову, Ю.М. Арлінському, А.Е. Воронковій, професорам Ю.А. Куликову, О.П. Кравченку, доцентам М.М. Крамарю, В.О. Кострубу, І.Г. Дейнеку, А.В. Яковенку та багатьом тим, хто бере активну участь у навчальному процесі, організації методичної та наукової роботи на факультеті.

Багато уваги факультету приділяє і ректорат університету, який очолює професор О.Л. Голубенко.

Сьогодні, коли КраФІМ існує 14 років, можна сміливо стверджувати, що ми досягнули своєї мети.

Факультет готує освічених спеціалістів високої кваліфікації для роботи у південно-східному регіоні Луганської області, великих містах України (Київ, Донецьк, Харків) і також за кордоном.

За денною та заочною формами навчання щорічно в середньому навчаються 1300 студентів. Це створення так званих «умовних робочих місць» для молоді, яка тепер залишається на роботі не тільки в Краснодоні, а й у прилеглих до нього містах та селищах.

Зараз факультет акредитований за IV рівнем, має все необхідне для якісного навчання бакалаврів, спеціалістів та магістрів: за напрямками та спеціальностями: «Економічна кібернетика», «Менеджмент» («Менеджмент організації», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»), «Комп'ютерні науки» (Інформаційні управляючі системи та технології), «Машинобудування» (Обладнання харчових та переробних виробництв), «Екологія і охорона навколишнього середовища», «Автомобілі та автомобільне господарство».

Факультет складається з 3 кафедр: гуманітарних та економічних дисциплін (завідувач кафедри доцент О.Л. Данік), природничих та фундаментальних дисциплін (завідувач кафедри, професор М.Д. Аптекарь),

інженерних дисциплін (завідувач кафедри доцент В.О. Колесников).

На громадських засадах створено секції випускних кафедр: «Економічна кібернетика», «Менеджмент організації», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Обладнання харчових та переробних виробництв». Секції очолюють професор С.К. Рамазанов, Г.В. Козаченко, А.Е. Воронкова, доценти В.І. Черних та І.Г. Дейнека. Відкриті філії кафедр на ЗАТ «Краснодонський м'ясокомбінат», ВАТ «Юність», у Свердловській автошколі.

Факультет розташований у 3-х навчальних корпусах, у яких розміщено 2 лекційні аудиторії (на 100 і 80 місць), 7 комп'ютерних класів (94 сучасних комп'ютери), 24 аудиторії, лабораторії та кабінети. Для проведення занять використовуються також лабораторна база ВАТ «Юність».

Всі корпуси КраФІМ пов'язані локальною та Internet-мережами. До сайту факультету мають доступ студенти, викладачі, звичайна молодь регіону.

Бібліотека факультету налічує 25 000 примірників навчальної та наукової літератури, має електронний каталог, електронні посібники, створені співробітниками факультету, тісно співпрацює з бібліотекою базового вузу та через Internet-мережу з багатьма бібліотеками України та близького зарубіжжя. Найбільша наукова бібліотека регіону — осередок культурного і патріотичного виховання студентів.

Регулярно співробітниками бібліотеки проводяться літературні вечори, виставки, присвячені знаменним датам, виставки творів місцевих аматорів. У приміщенні бібліотеки постійно діє виставка «Твоя історія, Краснодон», організована разом з музеєм «Молода гвардія».

У спортивному корпусі факультету (ігровий зал, тренажерний зал, зал аеробіки) працюють секції з волейболу, баскетболу, настільного тенісу, атлетичної гімнастики, армреслінгу, аеробіки. У спорт-корпусі проводяться факультетські та міські змагання з різних видів спорту.

КраФІМ постійно займає перше місце в спартакіаді вузів м. Краснодону, його спортсмени входять до складу збірних команд міста з багатьох видів



Студенти проти викладачів



Магістри КраФІМ

спорту. Активно спортом займаються і викладачі факультету. У 2008 році команда викладачів та співробітників КраФІМ зайняла I місце в спартакіаді вузу «Вадьорість і здоров'я».

Всі спеціальності КраФІМ забезпечені базами практики згідно з договорами з підприємствами регіону та області.

Тематика дипломних та магістерських робіт випускників відповідає потребам підприємств та організацій міст Краснодон та Свердловськ, в останні роки на факультеті впроваджуються відкриті захисти робіт на підприємствах регіону.

Студенти КраФІМ залучаються і до науково-дослідної роботи.

За останні 5 років студентами одержано 14 грамот за I-III місця на наукових конференціях та олімпіадах. З допомогою студентів опубліковано понад 60 наукових робіт.

Викладачами факультету за цей період опубліковано понад 480 наукових праць, одержано 5 патентів на винаходи, захищено 3 кандидатські дисертації, зроблено більш ніж 80 доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Плідна діяльність неможлива без співдружності з різними науковими та освітніми установами України та зарубіжжя. Тому факультет підтримує тісний зв'язок з кафедрами базового університету, укладає договори про співдружність з Інститутом загальної неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського НАНУ, Південним федеральним університетом (м. Ростов-на-Дону, Росія), Іжевським державним університетом, підтримує наукові зв'язки з Харківським національним університетом, Київським національним університетом ім. Т.Г. Шевченка та іншими.

Найбільш плідна наукова робота здійснюється Інститутом загальної неорганічної хімії імені Вернадського НАН України. Починаючи з 2007 року, разом з ІЗНХ ім. В.І. Вернадського НАН України на факультеті виконуються роботи за комплексною програмою НАН України «Сенсорні системи для медико-екологічних та промислово-технологічних потреб». Обсяг робіт, виконаних факультетом, — 29 тис. грн.



Випускники КраФІМ — 2009

Із початку своєї роботи у 1995 році факультет став ініціатором проведення сімнадцятих наукових та науково-практичних конференцій. До найбільш значущих за останні роки можна віднести такі:

- Наукова рада з проблеми «Неорганічної хімії» НАН України;
- Х Ювілейні міжнародні Фадеєвські читання «Виховання молоді на героїчних та культурних традиціях»;
- Науково-технічна конференція професорсько-викладацького складу і наукових співробітників «Наука-2007»;
- Перша, Друга та Третя міжнародні науково-практичні конференції «Економічні, соціальні та екологічні проблеми вугільних регіонів СНД», які стали традиційними.



Наші веснянки — 2008

У словнику В.І. Даль писав: «Патриот — любитель Отчизны, радетель за ее блага». Ці слова взяті за основу патріотичного виховання молоді на факультеті.

Виховні заходи проводяться разом з музеєм «Молода гвардія». Традиційним стало посвячення в студенти в залі Слави музею, проведення конференцій, присвячених діяльності організації «Молода гвардія».

КраФІМ був ініціатором відродження Фадеєвських читань. Викладачі та студенти факультету брали активну участь у ІХ–ХІ Фадеєвських читаннях, конференціях, присвячених 60- і 65-річчю створення організації «Молода гвардія». У співпраці з факультетом була створена книга «Огонь памяти», автори Р.М. Аптекарь, М.Д. Аптекарь, А.Г. Нікітенко, яка витримала 2 видання (2002, 2008 рр.). Стали традиційними пробіги по місцях діяльності організації «Молода гвардія», пробіги, присвячені Дню Перемоги, в яких беруть активну участь викладачі та студенти.

У 2006 році студенти та викладачі факультету разом із студентами Києва, Мінська, Іжевська брали участь у міжнародному марафоні Мінськ — Іжевськ.

Регулярно протягом останніх п'яти років під керівництвом доцента О.Л. Данік проводяться Шевченківські вечори, «Українські вечорниці», які готують магістри факультету.

Факультет став невід'ємною значущою частиною життя регіону, створив необхідне для його сталого розвитку культурне та освітнє середовище.

Факультет сьогодні — це живий організм, який постійно змінюється та розвивається разом із своїм «батьком» — Східноукраїнським національним університетом ім. В.Даля.

Разом ми — далі, «команда, без котрої нам не жити!»